

**Міністерство охорони
здоров'я України****Профспілка працівників охорони
здоров'я України**

У зв'язку з прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2009 року № 1418 «Про затвердження Порядку виплати надбавки за вислугу років лікарям і фахівцям з базовою та неповною вищою освітою державних та комунальних закладів охорони здоров'я» (далі –Порядку) від органів та закладів охорони здоров'я надходять численні запитання щодо її реалізації.

З метою надання методичної допомоги на місцях Міністерство охорони здоров'я України спільно з Профспілкою працівників охорони здоров'я України підготували відповіді на деякі запитання щодо застосування положень зазначеної постанови, які надсилаємо для використання в роботі.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2009 року № 1418 медичні працівники отримуватимуть з 1 січня 2010 року надбавку за вислугу років. Розмір зазначеної надбавки встановлюється працівникам до посадового окладу залежно від стажу роботи: понад 3 роки роботи - 10 відсотків, понад 10 років - 20 відсотків та понад 20 років - 30 відсотків. Надбавка нараховується працівникам щомісячно до посадового окладу (з урахуванням підвищень) за фактично відпрацьований час без урахування інших доплат та надбавок. Надбавка за вислугу років виплачується як за основним місцем роботи так і за сумісництвом. У разі тимчасового заміщення відсутнього працівника надбавка обчислюється виходячи з посадового окладу працівника за основною посадою (місцем роботи).

Ця постанова є прямої дії, тому додаткового затвердження передбачених нею норм наказом Міністерства не потребує.

Визначення стажу для обчислення зазначеної надбавки здійснюється на підставі трудової книжки або іншого документу, що відповідно до чинного законодавства підтверджує наявність стажу роботи. Розмір надбавки за вислугу років встановлюється або змінюється працівникам з початку місяця, що настає за місяцем роботи, в якому виникає таке право.

Запитання 1: З якої дати слід нараховувати надбавку за вислугу років медичним працівникам державних та комунальних закладів охорони здоров'я згідно Порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2009 року № 1418?

Відповідь: Пунктом 2 постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2009 року № 1418 визначено, що вона набирає чинності з 1 січня 2010 року, тому Порядок нарахування надбавки за вислугу років медичним працівникам застосовується з 1 січня 2010 року.

Запитання 2: Закон України «Про Державний бюджет України на 2010 рік» Верховною Радою України не прийнято, чи враховані видатки на виплату надбавки за вислугу років в тимчасових розписах кошторисів на I квартал 2010 року?

Відповідь: У зв'язку з тим, що на початку бюджетного року Верховною Радою України не прийнято Закон України «Про Державний бюджет України на 2010 рік», Міністерство фінансів України листом від 12.01.2010 № 31-19020-20-5/70 інформувало територіальні фінансові органи про врахування додаткових коштів для реалізації зазначеної постанови в Тимчасовому розписі асигнувань Державного бюджету України на I квартал 2010 року по дотації вирівнювання з державного бюджету місцевим бюджетам.

Запитання 3: На які категорії медичних працівників поширюється дія постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2009 року № 1418? Чи виплачується зазначена надбавка фармацевтичним працівникам?

Відповідь: Відповідно до пункту 3 зазначеної постанови право на отримання надбавки за вислугу років мають медичні працівники державних та комунальних закладів охорони здоров'я, до яких належать керівники закладів охорони здоров'я та їх заступники з числа лікарів, заступники головного лікаря з медсестринства, керівники структурних підрозділів з числа лікарів, лікарі усіх спеціальностей, професіонали з вищою немедичною освітою, що допущені до медичної діяльності, головні медичні сестри, фахівці з базовою та неповною вищою медичною освітою усіх спеціальностей.

Перелік спеціальностей професіоналів з вищою немедичною освітою, які працюють в системі охорони здоров'я затверджено наказом МОЗ України від 12.08.2009 № 588 «Про атестацію професіоналів з вищою немедичною освітою, які працюють в системі охорони здоров'я».

Що стосується фахівців з базовою та неповною вищою освітою, то згідно з Національним класифікатором професій (ДК 003:2005) та Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників (випуск 78 «Охорона здоров'я») до них належать:

- молодші спеціалісти, які здобули неповну вищу медичну освіту, що забезпечують училища, технікуми, віднесені до вищих закладів освіти першого рівня акредитації;

- бакалаври, які здобули базову вищу освіту, що забезпечують коледжі та інші вищі заклади освіти другого рівня акредитації (стаття 43 Закону України «Про освіту» та статті 6, 7, 8 Закону України «Про вищу освіту»).

Фахівці з базовою та неповною вищою медичною освітою (молодші спеціалісти та бакалаври) мають право працювати на посадах фельдшерів та медичних сестер усіх спеціальностей, акушерок, лаборантів, фельдшерів-лаборантів, рентгенлаборантів, інструкторів усіх спеціальностей, статистиків медичних, зубних техніків, техніків-ортезистів-гіпсовилівальників тощо. Номенклатуру спеціальностей молодших спеціалістів затверджено наказом МОЗ України від 23.11.2007 № 742 «Про атестацію молодших спеціалістів з медичною освітою».

Зазначену надбавку не передбачено для медичних реєстраторів, дезінфекторів та молодших медичних сестер у зв'язку з тим, що згідно з Національним класифікатором професій (ДК 003:2005) медичні реєстратори належать до технічних службовців, а дезінфектори та молодші медичні сестри – до робітників. Робота на цих посадах не враховується до стажу, що дає право на цю надбавку.

Крім того, зазначеною постановою не передбачені фармацевтичні працівники.

Запитання 4: Чи нараховується надбавка за вислугу років професіоналам та фахівцям закладів судово-медичної експертизи?

Відповідь: Згідно зі статтею 18 Закону України «Про судову експертизу» на судових експертів поширені особливості матеріального та соціально-побутового забезпечення, що передбачені для державних службовців. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.08.95 № 558-р "Про віднесення деяких посад працівників державних спеціалізованих установ до категорій посад державних службовців" посади, що займають судові експерти державних спеціалізованих установ судових експертиз, віднесено до відповідних категорій державних службовців з присвоєнням їм відповідних кваліфікаційних класів і виплатою надбавки за ранги. Надбавки за вислугу років виплачуються судовим експертам у відсотках до посадового окладу з урахуванням надбавки за ранг залежно від стажу роботи на цих посадах у порядку, встановленому для державних службовців постановами Кабінету Міністрів України від 09.03.2006 № 268 та від 20.12.93 № 1049 у таких розмірах: понад 3 роки – 10%, понад 5 років -15%, понад 10 років – 20%, понад 15 років – 25%, понад 20 років – 30%, понад 25 років – 40%.

З огляду на викладене, лікарям-судово-медичним експертам надбавка за вислугу років, передбачена постановою КМУ № 1418, не виплачується.

Проте, якщо судовий експерт працює за сумісництвом на посаді лікаря або фахівця з базовою та неповною вищою медичною освітою, зазначена надбавка виплачується згідно з пунктом 7 Порядку.

Усім іншим лікарям та фахівцям з базовою та неповною вищою медичною освітою, які працюють в бюро судово-медичної експертизи, надбавка за вислугу років нараховується в порядку та у розмірах, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 1418 (див. відповідь до запитання 3).

Запитання 5: На який посадовий оклад нараховується надбавка за вислугу років?

Відповідь: Відповідно до пункту 6 Порядку надбавка за вислугу років нараховується виходячи з посадового окладу (з підвищеннями) без урахування інших доплат і надбавок. З огляду на викладене, для нарахування зазначеної надбавки береться посадовий оклад працівника, встановлений у графі 12 тарифікаційного списку (форма тарифікаційного списку наведена у додатку 1 до наказу Мінпраці та МОЗ від 05.10.2005 № 308/519).

Запитання 6: Особа працювала 3 роки на посаді медичної сестри у закладі охорони здоров'я, а після закінчення медичного університету працює на посаді лікаря в закладі охорони здоров'я? Як урахувати стаж роботи для нарахування надбавки за вислугу років?

Відповідь: Згідно з Порядком до стажу роботи для нарахування надбавки за вислугу років включається весь час роботи на посадах лікарів усіх спеціальностей та фахівців з базовою та неповною вищою медичною освітою усіх спеціальностей в державних та комунальних закладах охорони здоров'я. З огляду на викладене, до стажу для нарахування надбавки за вислугу років включається час роботи на посаді медичної сестри та час роботи на посаді

лікаря. Саме цей стаж є підставою для визначення розміру надбавки за вислугу років лікарю.

Запитання 7: Як ураховується стаж роботи, що дає право на встановлення надбавки за вислугу років, якщо лікар або фахівець з базовою та неповною вищою медичною освітою працював в закладі охорони здоров'я з перервами у роботі?

Відповідь: У випадках, коли у працівників, які мають право на надбавку за вислугу років, є перерви у роботі в закладах охорони здоров'я, до стажу зараховуються (сумарно) усі періоди роботи в закладах і на посадах, що дають право на отримання вказаної надбавки.

Наприклад: лікар відпрацював у комунальному закладі охорони здоров'я 8 років, перейшов на роботу, не пов'язану з медичною діяльністю, а через 2 роки повернувся працювати лікарем в державний чи комунальний заклад охорони здоров'я, де працює вже 3 роки. Надбавка за вислугу років нараховується йому виходячи зі стажу роботи 11 років.

Запитання 8: Чи ураховується період проходження інтернатури до стажу роботи, який дає право на виплату надбавки за вислугу років?

Відповідь: Так, ураховується. Лікарі-інтерни після закінчення вищих медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації отримують диплом лікаря-спеціаліста та для проходження інтернатури зараховуються до штатів закладів охорони здоров'я, на базі яких вони проходять інтернатуру на посадах лікарів-інтернів, про що у трудову книжку заноситься відповідний запис. Це регулюється пунктом 7.3 наказу МОЗ України від 19.09.96 № 291 «Про затвердження Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випускників вищих медичних і фармацевтичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації». На весь час проходження інтернатури лікарям-інтернам посадові оклади встановлюються у розмірах, затверджених підпунктом 2 пункту 2.2.5 спільного наказу Мінпраці та МОЗ від 05.10.2005 № 308/519 «Про впорядкування Умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення».

Спеціалістам, які навчалися в вищих навчальних закладах за контрактною формою, період проходження інтернатури зараховується до стажу, що дає право на надбавку за вислугу років, за умови, що у трудовій книжці записано про його зарахування на посаду лікаря-інтерна.

Запитання 9: Постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2009 № 910 особам державної санітарно-епідеміологічної служби України передбачені надбавки за вислугу років залежно від стажу роботи. Чи зараховується стаж роботи для нарахування надбавки за вислугу років працівникам, які працювали у закладах санітарно-епідеміологічної служби, у разі їх переходу на роботу в лікувально-профілактичні заклади охорони здоров'я і навпаки?

Відповідь: Так, зараховується. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2009 № 910 працівникам державної санітарно-епідеміологічної служби передбачено з 1 січня 2010 року виплату надбавки за вислугу років залежно від стажу роботи у таких розмірах: понад 3 роки -10 відсотків, понад 10 років -20 відсотків та понад 20 років -30 відсотків. До працівників державної санітарно-епідеміологічної служби належать

професіонали - головні державні санітарні лікарі та їх заступники, лікарі-гігієністи, лікарі-епідеміологи, лікарі-бактеріологи, лікарі-вірусологи, лікарі-паразитологи, лікарі-дезінфекціоністи, лікарі-санологи, біологи, ентомологи, лаборанти з вищою освітою, та фахівці - помічники лікарів, фельдшери-лаборанти (лаборанти), медичні сестри, інструктори.

Медичним працівникам державних і комунальних закладів охорони здоров'я також передбачено надбавку за вислугу років з 1 січня 2010 року відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 № 1418. З огляду на викладене, до стажу роботи, що дає право на виплату надбавки за вислугу років, зараховується стаж роботи в санітарно-епідеміологічній службі на посадах, передбачених цією постановою.

Запитання 10: Чи може бути зараховано стаж роботи в науково-дослідних (наукових) установах та в органах державної виконавчої влади медичним працівникам закладів охорони здоров'я до стажу роботи, що дає право на виплату надбавки за вислугу років згідно з постановою КМУ № 1418?

Відповідь: Ні, не може. Зазначеною постановою передбачено зарахування стажу роботи лише в державних та комунальних закладах охорони здоров'я.

Запитання 11: Чи потрібно для керівників та їх заступників з числа лікарів оформлювати дозвіл вищестоящого органу на встановлення надбавки за вислугу років?

Відповідь: Ні, не потрібно. Постановою КМУ № 1418 не передбачено оформлення дозволу вищестоящого органу на встановлення надбавки за вислугу років для керівників та їх заступників з числа лікарів.

Запитання 12: Чи зараховується період навчання у закладах вищої освіти (медичні університети, інститути, училища, коледжі, ліцеї) до стажу роботи, що дає право на встановлення надбавки за вислугу років?

Відповідь: Ні, не зараховується. Надбавка за вислугу років встановлюється працівникам за стаж роботи в закладах і на посадах, визначених постановою КМУ від 29.12.2009 № 1418.

Запитання 13: На працівників яких закладів охорони здоров'я поширюється дія постанови КМУ № 1418? Чи ураховується стаж роботи на посадах медичних працівників, які працювали або працюють в закладах освіти та установах соціального захисту, закладах охорони здоров'я інших галузей економіки, санаторіях системи «Укрпрофоздоровниці», фармацевтичних закладах, здоровпунктах підприємств тощо.

Відповідь: Дія постанови КМУ № 1418 поширюється на медичних працівників державних і комунальних закладів охорони здоров'я. Перелік закладів охорони здоров'я затверджено наказом МОЗ України від 22.10.2002 № 385 «Про затвердження переліків закладів охорони здоров'я, лікарських, провізорських посад та посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою у закладах охорони здоров'я».

Згідно з пунктом 3.2.7 Галузевої угоди між Міністерством охорони здоров'я України та ЦК профспілки працівників охорони здоров'я України на 2007-2011 роки для працівників державних підприємств, що знаходяться в сфері управління Міністерства охорони здоров'я, а також госпрозрахункових підрозділів установ та закладів охорони здоров'я, можуть застосовуватися як мінімальні гарантії умови оплати праці, встановлені для працівників

бюджетної сфери. Отже, медичним працівникам закладів охорони здоров'я, які є суб'єктами господарювання, надбавки за вислугу років можуть встановлюватися за умови її включення до колективного договору.

Що стосується зарахування стажу роботи на посадах медичних працівників у закладах і установах охорони здоров'я, які підпорядковані іншим органам державної влади, то зараз підготовлено проект постанови щодо внесення змін до постанови КМУ № 1418, який буде подано найближчим часом на погодження до зацікавлених міністерств.

Запитання 14: Особу тимчасово прийнято на посаду медичного працівника на час відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного або за медичним висновком шестирічного віку. Чи ураховується цей період роботи для нарахування надбавки за вислугу років?

Відповідь: Медичному працівнику, якого прийнято на роботу на посаду працівника, який знаходиться у відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного або за медичним висновком шестирічного віку, цей період ураховується до стажу роботи, що дає право на надбавку за вислугу років за умови роботи на посадах, передбачених зазначеною постановою.

Запитання 15: Чи ураховується стаж роботи на посадах медичних працівників при роботі за сумісництвом для встановлення надбавки за вислугу років, якщо за основним місцем роботи вони її не отримують?

Відповідь: Згідно з пунктом 7 Порядку надбавка за вислугу років нараховується як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом, тому зарахування стажу роботи для визначення розміру цієї надбавки здійснюється за усіма місцями роботи працівника в державних та комунальних закладах охорони здоров'я.

**Заступник Міністра
І.В. Яковенко**

**Голова Профспілки
В.М.Коваль**